

Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000134981
Datum:	20 januari 2025
Opsteller:	M. Mulder
Portefeuillehouder:	Wethouder M.E. Companjen
Onderwerp:	Realisatie Integraal Kind en Expertise Centrum

Het college van B&W besluit:

1. De raad te verzoeken om in te stemmen met de realisatie van een Integraal Kind en Expertise Centrum, waarbij SBO De Springplank en De Verschoorschool samen onder één dak gehuisvest zijn.
2. De raad te verzoeken om in te stemmen met het verhogen van het IHP met een bedrag van € 1.999.000 stichtingskosten inclusief btw prijspeil 1 januari 2024 als gevolg van de gecorrigeerde leerlingenaantallen en daarbij behorende m2 voor SBO De Springplank.
3. De raad te verzoeken om in te stemmen met het verhogen van het IHP met een bedrag van € 2.826.000 stichtingskosten inclusief btw prijspeil 1 januari 2025 als gevolg van de indexatie van afgelopen jaren voor SBO De Springplank.
4. De raad te verzoeken om in te stemmen met het verhogen van het IHP met een bedrag van € 8.588.000 stichtingskosten inclusief btw prijspeil 1 januari 2025 om de Verschoorschool ook te huisvesten in Harderwijk en hiermee een IKEC te realiseren samen met SBO De Springplank.
5. De raad te verzoeken om in te stemmen met het verhogen van het IHP met een bedrag van € 2.888.000 stichtingskosten inclusief btw prijspeil 1 januari 2025 om een gemeentelijke dubbele gymnastiekzaal i.p.v. één zaaldeel te realiseren i.v.m. huisvesting op locatie speciaal (basis) onderwijs te realiseren
6. De raad voor te stellen de structurele extra kapitaallasten voor de ophoging van het IHP voor SBO De Springplank van € 102.000 te dekken uit het begrotingssaldo.
7. De raad voor te stellen in te stemmen met de beoogde dekkingsmiddelen (conform de paragraaf financiën) en het structurele voordeel voor de ophoging van het IHP met de vestiging van de Verschoorschool in Harderwijk a € 183.000 terug te laten vloeien in het begrotingssaldo.

Inleiding

Aanleiding

In april 2023 heeft de Raad het Integraal Huisvestingsplan Harderwijk voor het speciaal (basis) onderwijs vastgesteld. In dit IHP is de nieuwbouw van SBO De Springplank opgenomen met startjaar 2024 en oplevering in 2029. SBO De Springplank was aangeduid als een huisvestingsvraag met bijzondere aandacht. Dit houdt in dat aanvullend op de gebouwkwaliteit er andere redenen zijn om een schoolgebouw eerder te vernieuwen dan op basis van kwaliteit. De huidige locatie van SBO De Springplank aan het Kruithuis ligt in een gebied waar gewerkt wordt aan planvorming voor stedenbouwkundige ontwikkelingen. Het is op dit moment nog niet duidelijk in hoeverre het (stedenbouwkundig) haalbaar is om deze school op de huidige locatie te laten voortbestaan. In het proces van herstructurering en gebiedsontwikkeling aldaar, is deze opgave als belangrijkste opgave voor de korte termijn geprioriteerd om de locatiekeuze voor de toekomst te kunnen maken.

Bovendien geldt dat SBO De Springplank gezamenlijk met de Verschoorschool uit Nunspeet een Integraal Kind en Expertise Centrum (hierna: IKEC) wil ontwikkelen. Er is ten tijde van het IHP 2023 al aangegeven door de schoolbesturen Educare en Volare dat er een wens is om een Integraal Kind en Expertise Centrum (hierna: IKEC) te ontwikkelen voor de leerlingen van het speciaal (basis) onderwijs. In het IHP was bij De Springplank hierover het volgende opgenomen: *In aanvulling op de locatiekeuze spelen er ook vragen op het gebied van IKEC (Integraal Kind en Expertise Centrum). Het gaat er dan o.a. over het toevoegen van aanvullende (zorg)partners in het gebouw. De gemeente is voornemens om zich over dit onderwerp in 2024 zich uit te spreken.*

In de bijlage hebben de beide schoolbesturen hun visie op het IKEC verwoord. Deze visie sluit aan bij de onderwijsvisie, die is vastgesteld door de Raad in 2020.

Een nieuwe locatie voor SBO De Springplank en mogelijk het IKEC is de huidige locatie van het Morgen College met adres Sypel 2. Hiervoor is een separaat voorstel opgesteld met referentie h250006069.

NB: Vanuit ruimtelijk perspectief heeft het verhuizen van SBO De Springplank nog geen haast en kan dit over een aantal jaren plaatsvinden. Wel dienen we op korte termijn te besluiten óf de gemeente Harderwijk ruimte wil creëren voor een IKEC ontwikkeling. SBO De Springplank kan voorlopig blijven zitten, maar heeft ruimtetekort indien de gemeenteraad van Harderwijk besluit om de Verschoorschool te verwelkomen in Harderwijk.

SBO De Springplank staat op plek 2 van de uitvoeringsagenda. Na vaststelling van het IHP zijn gelijk de gesprekken met het schoolbestuur Educare (school SBO De Springplank) en schoolbestuur Volare (Verschoorschool) opgestart. Hier spelen twee belangrijke thema's, te weten:

1. De locatie. Zie hiervoor het collegevoorstel met referentie h250006069.
2. De realisatie van een Integraal Kind en Expertise Centrum (hierna: IKEC).

De resultaten van bovenstaande twee thema's samen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en resulteren in het te nemen besluit over de realisatie van een Integraal Kind en Expertise Centrum op de huidige locatie van het Morgen College met adres Sypel 2.

Kader

Integraal Huisvestingsplan Harderwijk voor het speciaal (basis) onderwijs

Wet op het primair onderwijs en Wet op de Expertisecentra

Raadsbesluit september 2024 inzake ombuigingen van kwaliteitsniveau 2 naar kwaliteitsniveau 1.

Alternatieven

1. Formeel is er geen huisvestingsverplichting voor De Verschoorschool uit Nunspeet voor de gemeente Harderwijk. Wettelijk gezien hoeft het IKEC ook niet gerealiseerd te worden door de gemeente Harderwijk. Harderwijk heeft namelijk alleen een huisvestingsverplichting voor SBO De Springplank, omdat deze school al gevestigd is in de gemeente Harderwijk. Het alternatief is daarmee om alleen SBO De Springplank elders te huisvesten via nieuwbouw en het verzoek van de Verschoorschool, en daarmee de realisatie van een IKEC, af te wijzen.
2. SBO De Springplank op de bestaande locatie aan het Kruithuis handhaven en daar levensduurverlengende renovatie dan wel nieuwbouw realiseren. Dit staat dan wel de herontwikkeling in het gebied in de weg. Indien voor dit alternatief gekozen wordt, dan hoeft er ook geen haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd te worden naar de locatie Sypel 2.

Beoogd effect

Het realiseren van een Integraal Kind en Expertisecentrum (IKEC) dat zich richt op Leren en Gedrag, zodat ieder kind zich zo thuisnabij mogelijk kan ontwikkelen.

Argumenten

Argumenten bij beslispoint 1 en beslispoint 4:

1. In de onderwijsvisie, vastgesteld door de gemeenteraad van Harderwijk in 2020, is opgenomen dat de gemeente en de schoolbesturen het als hun maatschappelijke en onderwijskundige opgave zien om zich maximaal in te zetten voor de *talentontwikkeling van ieder kind, iedere jongere en (jong) volwassene* in Harderwijk. Het realiseren van een IKEC verwezenlijkt deze ambitie.
2. Een andere bouwsteen / onderwijskundige ambitie uit de onderwijsvisie is *ook thuisnabij passend onderwijs (inclusiviteit)*. Dit is het aanbieden van maximaal mogelijk passend en thuisnabij onderwijs voor alle kinderen en jeugd uit Harderwijk. Het streven is inclusiviteit door versterking

van de relatie tussen onderwijs en jeugdzorg. Het realiseren van een IKEC in Harderwijk verwezenlijkt deze ambitie.

3. Er worden ook synergievoordelen behaald als SBO De Springplank en de Verschoorschool samen onder één dak worden gerealiseerd. Hierbij valt te denken aan onder andere het uitwisselen van docenten, gebruik maken van elkaars expertise en zorgprofessionals, effectiever ruimtegebruik en uitwisseling van ruimten.
4. Op dit moment woont 70% van de leerlingen van de Verschoorschool die in Nunspeet staat dichterbij Harderwijk dan Nunspeet. Dit leidt dagelijks tot veel vervoersbewegingen, die de gemeente Harderwijk voor de kinderen uit Harderwijk bekostigt. Dit gaat in 2024 om circa 33 leerlingen en een bedrag van circa € 150.000 aan leerlingenvervoer. De realisatie van een IKEC in Harderwijk zorgt voor een aanzienlijke verkorting van de reistijd van de leerlingen én bespaart de gemeente Harderwijk kosten voor leerlingenvervoer. Ook bespaart het de omliggende gemeenten (Zeewolde en Ermelo) kosten voor leerlingenvervoer. Vanuit de EZH-gedachte een goede ontwikkeling.
5. De huidige locatie van SBO De Springplank is een zeer gewenste ontwikkellocatie voor het realiseren van een Challengeboulevard in samenhang met de gebiedsontwikkeling Nieuw Weiburg-stationsgebied. Dit leidt ertoe dat SBO De Springplank moet verhuizen. Een verhuizing is gelijktijdig een moment om na te denken over wat, hoe en waarom je nieuwbouw realiseert. De inhoudelijke en ruimtelijke vraag komen hier samen in één opgave.
6. In de omgevingsvisie is opgenomen dat Harderwijk zich (verder) wil ontwikkelen tot een regiostad. Dit is een argument om ook een regionale onderwijsvoorziening te realiseren in Harderwijk. Op dit moment woont 70% van de leerlingen dichterbij Harderwijk dan Nunspeet woont. Wel is het belangrijk om te melden dat de druk op de ruimte in Harderwijk groot is. Het huisvesten van de Verschoorschool leidt wel tot een groter ruimtebeslag (ook al wordt het een tweelaags gebouw), want 1) het gebouw is groter dan wanneer alleen SBO De Springplank wordt gerealiseerd 2) het leidt tot meer parkeerbehoefte en meer verkeersstromen van en naar de school.

Argumenten beslispoint 2:

1. In het IHP 2023 is gerekend met te lage leerlingenaantallen voor SBO De Springplank. Deze zijn nu gecorrigeerd.

Argumenten beslispoint 3:

1. Het prijspeil uit het IHP 2023 is helaas niet meer toereikend.

Argumenten beslispoint 4:

1. Zie de argumenten bij beslispoint 1.

Argumenten beslispoint 5:

1. Realisatie van een gemeentelijke dubbele sportvoorziening in verband met de kwetsbaarheid van deze leerlingen. Vanuit onderwijskundig oogpunt geldt dat het voor deze doelgroep wenselijk is om te gymmen op eigen terrein. Op dit moment heeft SBO De Springplank ook een eigen gymnastiekzaal. In het ontwerpproces dient nader afgestemd te worden of we één zaaldeel realiseren in plaats van twee zaaldelen, omdat voor de hogere groepen (de oudste leerlingen) ook uitgeweken zou kunnen worden naar de naastgelegen sporthallen van De Sytel wanneer het IKEC op locatie Sytel 2 gerealiseerd wordt. Financieel gezien is nu wel rekening gehouden met een dubbele sportvoorziening, omdat op dit moment nog de totale bezetting van de sportaccommodaties in Harderwijk inzichtelijk gemaakt moet worden. Voordat gestart wordt met het ontwerp van de onderwijsvoorziening zal duidelijk moeten zijn of in het ontwerp, en daarmee ook in de realisatiefase, rekening gehouden moet worden met één zaaldeel of met twee zaaldelen. Hier vindt integrale afstemming plaats met de beleidsadviseur sport en de adviseurs strategisch vastgoedbeleid.

Argumenten beslispunt 6:

1. Omdat dit een zelfstandig te besluiten voorstel is, wordt voorgesteld de dekking voor de hogere afschrijvingslasten van SBO De Springplank a € 102.000 uit het begrotingssaldo te besluiten. De dekking die wordt voorgesteld is IHP overkoepelend en moet in een breder perspectief besloten worden. In het collegevoorstel "IHP ontwikkelingen Harderwijk" worden voorstellen gedaan om IHP breed dekking te vinden en maatregelen te treffen die ook effect hebben op de kapitaallasten van het voorstel rondom de realisatie van een IKEC (SBO De Springplank en de Verschoorschool). Per saldo hebben de voorstellen gezamenlijk een structureel nadelig effect van € 95.000.

Argument beslispunt 7:

1. Omdat dit een zelfstandig te besluiten voorstel is, wordt voorgesteld het voordeel van de vestiging van de Verschoorschool in Harderwijk a € 183.000 terug te laten vloeien naar het begrotingssaldo. Hierin zijn verwerkt: de nieuwe afschrijvingslasten, de extra inkomsten uit het gemeentefonds en de lagere uitgaven op leerlingenvervoer. Deze dekkingsmiddelen zijn specifiek hierbij opgenomen en besloten omdat deze specifiek verband houden met het vestigen van de Verschoorschool in Harderwijk. Zie kopje financiën hieronder. In het collegevoorstel "IHP ontwikkelingen Harderwijk" wordt nader toegelicht welke andere maatregelen nog genomen kunnen worden die uiteindelijk ook invloed hebben op de kapitaallasten van de Verschoorschool. Per saldo hebben alle voorliggende raadsvoorstellen gezamenlijk een structureel nadelig effect van € 95.000.

Omgevingswet

Het ontwerp dient te voldoen aan de regels van de omgevingswet.

Financiën

In het IHP is een investeringsbedrag opgenomen voor de realisatie van SBO De Springplank op basis van kwaliteitsniveau 2. De Raad heeft in het kader van de ombuigingen besloten om het kwaliteitsniveau terug te brengen naar kwaliteitsniveau 1. Daarnaast spelen een aantal ontwikkelingen, te weten: prijsindexatie, correctie leerlingenaantal en bijbehorende grootte van het onderwijsgebouw.

In de begroting 2025-2028 is een bedrag van € 5.406.000,-- beschikbaar voor de nieuwbouw van SBO De Springplank en een bedrag van € 2.376.000,-- voor de gymvoorziening. De begrote bedragen zijn niet voldoende, gezien de benodigde extra m2's voor SBO De Springplank leerlingen en de prijsindexering c.q. marktwerking. Een raming van de huidige kosten leidt tot een totaal benodigd bedrag van € 11.891.000,-- voor SBO De Springplank en de gymvoorziening prijspeil 2025. De kapitaallasten van de nieuwbouw zijn jaarlijks afgerond € 297.000 met ingang van het jaar 2030.

Bovenstaande leidt tot de volgende benodigde investeringsbedragen voor de nieuwbouw van SBO De Springplank (185 leerlingen) en de gymvoorziening:

	m2	kosten/m2	totale kosten	Hogere (+) / Lagere (-) investering	Kapitaallasten oud/nieuw	Opmerking
Nieuwbouw IKEC onderdeel Springplank						
IHP prijspeil 2022 niveau 2 Springplank	1.365	€ 3.960	€ 5.406.000		€ 135.000	Raadsbesluit 2023
IHP prijspeil 2022 niveau 2 gymvoorziening	600	€ 3.960	€ 2.376.000		€ 60.000	Raadsbesluit 2023
Bijstelling m2 Springplank excl. gymvoorziening	1.870	€ 3.960	€ 7.405.000	€ 1.999.000		beslispunt 2
Indexatie prijspeil 2022 naar prijspeil 2024	2.470	€ 4.904	€ 12.113.000	€ 2.332.000		beslispunt 3
Bijstelling kostenniveau 1 ipv niveau 2	2.470	€ 4.614	€ 11.397.000	€ -716.000		Ombuiging P4-06
IHP 2024 indexeren naar prijspeil 2025	2.470	€ 4.814	€ 11.891.000	€ 494.000		beslispunt 3
Totaal extra benodigd krediet Springplank plus gymvoorziening			€ 11.891.000	€ 4.109.000	€ 297.000	
Extra afschrijvingslasten per jaar					€ 102.000	beslispunt 6

Daarbovenop komt de extra investering voor 132 leerlingen van het SO van de Verschoorschool uit Nunspeet, die tegelijkertijd ook leidt tot een verhoging van de uitkering in het gemeentefonds. Dit leidt tot onderstaande op basis van prijspeil 2025:

Nieuwbouw IKEC onderdeel Verschoorschool obv prijspeil 2025	m2	kosten/m2	totale kosten	Opmerking
Nieuwbouw Verschoorschool niveau 1	1.784	€ 4.814	€ 8.588.000	beslispunt 4
Nieuwbouw dubbele ipv enkele sportvoorziening	600	€ 4.814	€ 2.888.000	beslispunt 5
Totaal investering nieuwbouw Verschoorschool			€ 11.476.000	
Afschrijvingslasten per jaar			€ 287.000	
Gemiddelde rentelasten per jaar*			€ 50.000	
Dekking/huur kinderopvang Verschoorschool*			€ -19.000	
Vergoeding gemeentefonds SBO obv aantal lIn			€ -320.000	obv 132 lIn
Besparing reiskosten leerlingvervoer HWK - Nunspeet			€ -150.000	obv 33 lIn
Saldo baten/lasten vestiging Verschoorschool in HWK*			€ -183.000	beslispunt 7
* Rente/huur wordt meegenomen in de totaalberekening "IHP ontwikkelingen Harderwijk" en zijn daar onderdeel van het begrotingssaldo.				

De bovenstaande kosten zijn berekend op basis van de huidige 40 jaar afschrijvingstermijn. In het voorstel IHP Ontwikkelingen met referentie h250006083 wordt gevraagd een besluit te nemen om de afschrijvingstermijn naar 50 jaar te verlengen.

Toelichting/Kanttkening

Vergoeding gemeentefonds SBO

De extra inkomsten die de gemeente krijgt, zijn berekend op basis van het aantal leerlingen (132) waarvoor ook de investeringskosten zijn berekend. Het betreft extra inkomsten in het algemene deel van het gemeentefonds en is niet-geoormerkt geld. Rekening houden met deze extra inkomsten en dit tevens al indirect bestemmen voor de bouw van deze school is afwijkend van de gebruikelijke werkwijze. Desalniettemin lijkt het wel reëel deze inkomsten te ramen. Met dit besluit zal er een stelpost opgenomen worden op taakveld 0.7 Algemene uitkering die inkomsten begroot vanaf het jaar van oplevering, namelijk 2030. Bij het verwerken van de circulaires zal hier rekening mee gehouden moeten worden. Uiteraard kan dit fluctueren naar mate de leerlingenaantallen af- of toenemen.

Besparing reiskosten leerlingvervoer

Op basis van de gemiddelde kosten (en aantal leerlingen) die de gemeente Harderwijk heeft voor leerlingvervoer naar de Verschoorschool in Nunspeet van de afgelopen 3 jaar is ingeschat dat het reëel is om aan te nemen dat de gemeente Harderwijk ca. € 150.000,- minder kosten per jaar zal maken. Met dit besluit zal het budget voor leerlingvervoer vanaf 2030 afgeraamd worden met € 150.000 en ingezet worden ter dekking van de kapitaallasten.

Beschikbaarstelling van kredieten

Op dit moment wordt alleen gevraagd het IHP te verhogen en nog niet de kredieten beschikbaar te stellen. Bij het meerjareninvesteringsplan (MIP) in Begroting 2026-2029 zullen de kredieten voorgesteld worden om beschikbaar te stellen aan de raad, wanneer bovenstaande ophogingen besloten worden.

Duurzaamheid

In het IHP zijn duurzaamheidseisen opgenomen. De Raad heeft met vaststelling van het IHP in 2023 besloten om de projecten uit te voeren in kwaliteitsniveau 2. In september 2024 is met de vaststelling van de kadernota en de ombuigingen besloten om het kwaliteitsniveau te verlagen naar niveau 1. Gezien de kredietoverschrijding en het willen uitvoeren van gelijk beleid is het advies om de nieuwbouw van het IKEC te laten voldoen aan kwaliteitsniveau 1. Afhankelijk van de kredietruimte kijken we waar we wel elementen uit Het Nieuwe Normaal / kwaliteitsniveau 2 kunnen toepassen.

Communicatie

In de periode juni - december 2024 hebben bestuurlijke overleggen plaatsgevonden tussen de schoolbesturen en de gemeente Harderwijk. Het doel was om in alle openheid met elkaar verkennen op welke wijze het IHP (verder) in uitvoering gebracht kan worden, rekening houdend met actuele

ontwikkelingen bij zowel de gemeente als de schoolbesturen. De ontwikkelingen van het IHP worden op meerdere momenten in het jaar tijdens de formele OOGO's/Onderwijsplatforms besproken en vastgesteld.

Evaluatie

Nadat het College een besluit heeft genomen over het reserveren van het laagbouw deel van de locatie Morgen College met adres Sypel 2 en de Raad een besluit heeft genomen over dit voorstel, wordt ten eerste het haalbaarheidsonderzoek naar de locatie Morgen College uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten en het besluit over het haalbaarheidsonderzoek, wordt een besluit gevraagd over het ter beschikking stellen van het krediet voor de realisatie van een Integraal Kind en Expertise.

Bijlagen

Bijlage 1 - Visie Educare/Volare d.d. september 2024